

Bruxelles, 14.9.2018
COM(2018) 627 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

privind funcționarea generală a controalelor oficiale efectuate în statele membre (2014-2016) pentru a asigura verificarea conformității cu legislația privind produsele alimentare și hrana pentru animale și cu normele privind sănătatea și bunăstarea animalelor

{SWD(2018) 402 final}

CUPRINS

1. REZUMAT.....	2
2. INTRODUCERE.....	3
3. CADRUL JURIDIC	4
4. EXAMINAREA RAPOARTELOR ANUALE ALE STATELOR MEMBRE.....	5
4.1. PRIMIREA ȘI EXAMINAREA RAPOARTELOR ANUALE ALE STATELOR MEMBRE	5
4.2 ORGANIZAREA ȘI EFECTUAREA CONTROALELOR OFICIALE.....	5
4.3 NECONFORMITĂȚI IDENTIFICATE	6
4.4 ASIGURAREA RESPECTĂRII LEGISLAȚIEI: MĂSURI LUATE ÎN CAZUL NECONFORMITĂȚII.....	7
4.5 SISTEMELE NAȚIONALE DE AUDIT	7
4.6 RESURSE	8
5. ACTIVITĂȚILE DE CONTROL ALE SERVICIILOR COMISIEI ÎN STATELE MEMBRE.....	8
6. ADOPTAREA DE MĂSURI ÎN URMA CONTROALELOR ȘI ASIGURAREA RESPECTĂRII LEGISLAȚIEI DE CĂTRE COMISIE	10
7. CONCLUZII	11

1. REZUMAT

Prezentul raport descrie rezultatul general al activităților de control ale autorităților naționale¹ și ale Comisiei, care vizează asigurarea unui nivel înalt de protecție a sănătății și de încredere în domeniile siguranței alimentare, sănătății animalelor și a plantelor, bunăstării animalelor, agriculturii ecologice și sistemelor de calitate. Aceste domenii au o importanță majoră în viața de zi cu zi a cetățenilor Uniunii Europene (UE) și sunt esențiale pentru a permite buna funcționare a comerțului cu alimente, animale și plante, atât în interiorul UE, cât și cu țările terțe. Raportul se referă la perioada 2014-2016 și concluzionează că autoritățile naționale din statele membre au demonstrat în rapoartele lor anuale privind controalele oficiale că își îndeplinesc în continuare rolul important în temeiul legislației în domeniul produselor alimentare și al hranei pentru animale. Inițiativele care vizează îmbunătățirea eficacității controalelor oficiale și a asigurării respectării legislației, de la reorganizarea serviciilor la îmbunătățirea utilizării instrumentelor IT, sunt deosebit de încurajatoare și se dovedesc esențiale pentru a răspunde provocării de a face economii în ceea ce privește cheltuielile publice.

Cu toate acestea, Comisia ia notă, de asemenea, de semnalele clare venite din partea statelor membre conform cărora resursele de personal pentru controale sunt tot mai limitate și o eventuală reducere suplimentară riscă să afecteze în mod negativ nivelurile și calitatea controalelor și capacitatea de a răspunde situațiilor de urgență. Este probabil ca aceasta să reprezinte o chestiune importantă în evoluția viitoare a controalelor oficiale, pe care Comisia o va lua în considerare cu atenție în cadrul elaborării legislației în contextul inițiativei sale privind o mai bună legiferare și pe care statele membre vor încerca probabil să o abordeze, *inter alia*, cu ajutorul unor noi sisteme informatice, al reorganizării și al unor proceduri optimizate.

Pe baza unei analize a controalelor Comisiei, exemplificate în documentul de lucru al serviciilor Comisiei² care însoțește prezentul raport, se poate stabili că, în ansamblu, statele membre dispun de sistemele de control necesare care să asigure niveluri de conformitate general acceptabile. Cu toate acestea, controalele Comisiei identifică în continuare și deficiențe ale controalelor oficiale și subliniază că se mai pot aduce îmbunătățiri și că reducerea vigilenței este de evitat. În acest context, Comisia salută eforturile deosebite depuse de statele membre, de exemplu, pentru a-și consolida în continuare controalele bazate pe factori de risc și direcționate și pentru a le sprijini prin sisteme informatice eficiente.

Adoptarea, în mod sistematic, de măsuri de către Comisie în urma constatărilor făcute în cursul controalelor, completată, dacă este cazul, de alte instrumente de asigurare a respectării legislației, inclusiv utilizarea judicioasă a procedurii de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, continuă să se dovedească un mijloc eficace de soluționare a deficiențelor privind conformitatea cu cerințele UE și joacă un rol important, împreună cu eforturile consolidate ale Comisiei pentru a obține o piață internă mai integrată și mai

¹ Articolul 44 alineatele (4) și (6) din Regulamentul (CE) nr. 882/2004 solicită Comisiei să prezinte Parlamentului European și Consiliului și să pună la dispoziția publicului un raport anual cu privire la funcționarea globală a controalelor în statele membre.

² Documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește documentul: Raport al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind funcționarea generală a controalelor oficiale efectuate în statele membre (2014-2016) pentru a asigura verificarea conformității cu legislația privind produsele alimentare și hrana pentru animale și cu normele privind sănătatea și bunăstarea animalelor.

echitabilă și o mai bună legiferare, ambele constituind priorități politice de prim rang pentru actuala Comisie³. De asemenea, Comisia sprijină statele membre și țările terțe în ceea ce privește punerea în aplicare a normelor UE prin diverse mijloace, cum ar fi furnizarea de asistență tehnică și formare prin instrumentul „O formare mai bună pentru o hrană mai sigură” (BTSF) și promovarea activă a acestei conformități.

Controalele Comisiei și măsurile adoptate în urma acestora furnizează statelor membre, Comisiei și părților interesate o imagine clară a nivelului de punere în aplicare a legislației privind hrana pentru animale și produsele alimentare, precum și a normelor privind sănătatea și bunăstarea animalelor. În plus, acestea contribuie în mod semnificativ la procesul de revizuire legislativă care are drept scop asigurarea „adecvării” legislației Uniunii. Odată cu intrarea în vigoare a Regulamentului (UE) 2017/625 în decembrie 2019⁴, adoptarea actelor de punere în aplicare și a actelor delegate prevăzute în acest regulament va oferi posibilitatea de a utiliza cunoștințele dobândite din activitățile de control și urmărire ale Comisiei pentru a consolida și a sprijini controalele oficiale în anii următori. Scopul este ca, prin intermediul noilor norme, întreprinderile și autoritățile să beneficieze de reducerea sarcinilor administrative, de procese mai eficiente și de controale consolidate. Consumatorii vor beneficia de o mai mare transparență cu privire la modul în care se efectuează controalele pentru asigurarea siguranței alimentare și a unor standarde ridicate pentru sănătatea plantelor, sănătatea și bunăstarea animalelor, precum și pentru prevenirea fraudei.

2. INTRODUCERE

Există un cadru juridic cuprinzător al UE care vizează asigurarea unui nivel înalt de protecție a sănătății și de încredere în domeniile siguranței alimentare, sănătății animalelor și a plantelor, bunăstării animalelor, agriculturii ecologice și sistemelor de calitate. Aceste domenii au un impact puternic asupra vieții cotidiene a cetățenilor UE care se așteaptă, pe bună dreptate, la standarde ridicate. Standardele ridicate sunt, de asemenea, esențiale pentru a permite buna funcționare a comerțului cu alimente, animale și plante, atât în interiorul UE, cât și cu țările terțe. Aplicarea eficientă a controalelor oficiale⁵ care stau la baza acestor standarde este esențială pentru menținerea credibilității acestui cadru.

³ [Orientările politice pentru viitoarea Comisie Europeană din 15 iulie 2014](#) și [scrisorile de misiune din 1 noiembrie 2014 adresate de președinte vicepreședinților](#) și comisarilor.

⁴ Regulamentul (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 martie 2017 privind controalele oficiale și alte activități oficiale efectuate pentru a asigura aplicarea legislației privind alimentele și furajele, a normelor privind sănătatea și bunăstarea animalelor, sănătatea plantelor și produsele de protecție a plantelor, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 999/2001, (CE) nr. 396/2005, (CE) nr. 1069/2009, (CE) nr. 1107/2009, (UE) nr. 1151/2012, (UE) nr. 652/2014, (UE) 2016/429 și (UE) 2016/2031 ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Regulamentelor (CE) nr. 1/2005 și (CE) nr. 1099/2009 ale Consiliului și a Directivelor 98/58/CE, 1999/74/CE, 2007/43/CE, 2008/119/CE și 2008/120/CE ale Consiliului și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 854/2004 și (CE) nr. 882/2004 ale Parlamentului European și ale Consiliului, precum și a Directivelor 89/608/CEE, 89/662/CEE, 90/425/CEE, 91/496/CEE, 96/23/CE, 96/93/CE și 97/78/CE ale Consiliului și a Deciziei 92/438/CEE a Consiliului (Regulamentul privind controalele oficiale) (*JOL 95, 7.4.2017, p. 1-142*).

⁵ Prin „control oficial” se înțelege orice formă de control efectuat de autoritatea competentă sau de Uniune în vederea verificării conformității cu legislația privind hrana pentru animale și produsele alimentare, precum și cu normele privind sănătatea animală și bunăstarea animalelor.

Comisia joacă un rol important în cadrul general de control la nivelul UE, care este prevăzut în Regulamentul (CE) nr. 882/2004⁶ și include asigurarea unui nivel ridicat de transparență. Articolul 44 alineatele (4) și (6) din respectivul regulament solicită Comisiei să prezinte Parlamentului European și Consiliului și să pună la dispoziția publicului un raport anual cu privire la funcționarea globală a controalelor în statele membre, ținând seama de:

- rapoartele anuale ale autorităților naționale cu privire la controalele efectuate;
- rezultatele controalelor efectuate de Comisie în statele membre; și
- orice alte informații relevante.

Prezentul raport se referă la perioada 2014-2016.

3. CADRUL JURIDIC

Regulamentul (CE) nr. 178/2002⁷, „legislația alimentară generală”, atribuie responsabilitatea principală pentru asigurarea siguranței unui produs alimentar societăților care desfășoară activități în domeniul produselor alimentare sau hranei pentru animale la nivelul întregului lanț de aprovizionare cu produse alimentare/hrană pentru animale. Regulamentul (CE) nr. 834/2007⁸ conține cerințele privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice. Regulamentul (UE) nr. 1151/2012⁹ conține cerințele privind sistemele din domeniul calității produselor agricole și alimentare.

Statele membre trebuie să verifice dacă operatorii economici îndeplinesc cerințele legislației UE privind siguranța produselor alimentare și a hranei pentru animale, sănătatea animalelor și a plantelor, bunăstarea animalelor, producția ecologică și sistemele de calitate. Acestea au obligația de a pune în aplicare sisteme de controale oficiale în acest scop. Regulamentul (CE) nr. 882/2004 stabilește, la rândul său, cerințele referitoare la aceste sisteme de control și la efectuarea controalelor oficiale.

Statele membre trebuie să elaboreze planuri de control naționale multianuale (MANCP) și rapoarte anuale cu privire la efectuarea acestor controale. Acestea trebuie să prezinte Comisiei MANCP și rapoartele lor anuale¹⁰.

⁶ Regulamentul (CE) nr. 882/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind controalele oficiale efectuate pentru a asigura verificarea conformității cu legislația privind hrana pentru animale și produsele alimentare și cu normele de sănătate animală și de bunăstare a animalelor ([JO L 165, 30.4.2004, p. 1](#)).

⁷ Regulamentul (CE) nr. 178/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 ianuarie 2002 de stabilire a principiilor și a cerințelor generale ale legislației alimentare, de instituire a Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară și de stabilire a procedurilor în domeniul siguranței produselor alimentare ([JO L 31, 1.2.2002, p. 1](#)).

⁸ Regulamentul (CE) nr. 834/2007 al Consiliului din 28 iunie 2007 privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice, precum și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 2092/91 ([JO L 189, 20.7.2007, p. 1](#)).

⁹ Regulamentul (UE) nr. 1151/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 noiembrie 2012 privind sistemele din domeniul calității produselor agricole și alimentare ([JO L 343, 14.12.2012, p. 1](#)).

¹⁰ Articolele 41-44 din Regulamentul (CE) nr. 882/2004.

Regulamentul (CE) nr. 882/2004 stabilește, de asemenea, norme privind controalele efectuate de către Comisie pentru a verifica dacă statele membre respectă obligațiile prevăzute în legislația UE în materie.

4. EXAMINAREA RAPOARTELOR ANUALE ALE STATELOR MEMBRE

4.1. PRIMIREA ȘI EXAMINAREA RAPOARTELOR ANUALE ALE STATELOR MEMBRE

În perioada 2014-2016, doar câteva state membre și-au prezentat raportul anual serviciilor Comisiei în termenul prevăzut la articolul 44 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 882/2004 („în termen de șase luni de la sfârșitul anului pentru care sunt redactate rapoartele”). Această nerespectare a termenului prevăzut reflectă, printre altele, dificultățile cu care se confruntă statele membre în colanționarea la nivel central a tuturor datelor necesare pentru raportul anual. Pentru a ilustra: la data de 10 iulie 2017, raportul anual pentru 2016 fusese prezentat de trei state membre (din 28), raportul anual pentru 2015 de către 25 de state membre, iar raportul anual pentru 2014 de către toate cele 28 de state membre. Rapoartele anuale ale statelor membre diferă semnificativ și în ceea ce privește prezentarea datelor și natura datelor prezentate.

Aceste două situații constituie o provocare semnificativă pentru serviciile Comisiei responsabile cu elaborarea raportului prevăzut la articolul 44 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 882/2004 în cadrul procesului de examinare a rapoartelor anuale primite pentru perioada în cauză, în vederea identificării tendințelor semnificative în efectuarea controalelor oficiale și a neconformităților identificate de aceste controale. Este de așteptat ca lucrările actuale privind elaborarea actului de punere în aplicare prevăzut la articolul 113 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2017/625 să contribuie la rezolvarea acestei probleme în viitor, prin introducerea unor modele standard de formulare pentru transmiterea rapoartelor anuale ale statelor membre. De asemenea, acestea vor permite statelor membre să colanționeze mai ușor și mai rapid informațiile incluse în rapoartele anuale la nivel central și să le transmită serviciilor Comisiei.

4.2 ORGANIZAREA ȘI EFECTUAREA CONTROALELOR OFICIALE

Rapoartele statelor membre au prezentat dovezi conform cărora, în ansamblu, continuă tendința stabilită în statele membre către controale bazate tot mai mult pe factori de risc. Acest lucru asigură o utilizare optimă a resurselor, punându-se accentul pe domeniile care prezintă cele mai mari riscuri. Cu toate acestea, și după cum au confirmat auditurile efectuate de serviciile Comisiei, controalele bazate pe factori de risc nu sunt aplicate în toate domeniile în care sunt justificate astfel de controale.

Este în special dificil să se interpreteze sau să se compare date privind neconformitățile constatate în cursul controalelor oficiale efectuate în temeiul Regulamentului (CE) nr. 882/2004. Articolul 3 din acest regulament prevede efectuarea controalelor cu o frecvență care ia în considerare riscul. În consecință, o rată aparent ridicată de detectare a neconformității nu indică neapărat un nivel de conformitate în general scăzut, ci poate indica, de fapt, o bună direcționare a controalelor bazată pe factori de risc. Numai prin analizarea rapoartelor anuale nu se poate stabili dacă o rată ridicată de neconformitate detectată reflectă controale oficiale eficiente, bine direcționate sau un nivel scăzut de conformitate. Aceste aspecte trebuie să fie stabilite prin evaluări la fața locului, cum ar fi cele realizate în timpul auditurilor de către serviciile Comisiei (a se vedea capitolul 5).

Un alt efect al controalelor bazate tot mai mult pe factori de risc este acela că datele privind neconformitatea nu sunt direct comparabile de la un an la altul, deoarece controalele mai bine direcționate pot conduce la constatarea unui număr (relativ) mai mare de cazuri de neconformitate. O serie de rapoarte anuale ale statelor membre subliniază acest aspect.

Un beneficiu clar al controalelor mai bine direcționate este că mai multe resurse sunt potențial disponibile pentru măsurile adoptate în urma controalelor și pentru asigurarea respectării legislației, iar o serie de rapoarte au furnizat dovezi ale progreselor înregistrate în acest domeniu. Astfel, statele membre se pot concentra, în primul rând, mai mult pe adoptarea de măsuri sistematice în urma controalelor oficiale și pe problemele ridicate de asigurarea respectării legislației și, în al doilea rând, pe activitatea de control și asigurarea respectării legislației referitor la operatorii cu un istoric slab în materie de conformitate, ceea ce îmbunătățește siguranța generală a produselor și contribuie la crearea unor condiții echitabile pentru toți operatorii, aducând astfel beneficii și funcționării pieței interne.

Unele rapoarte furnizează informații despre alte activități întreprinse pentru a face controalele și măsurile de asigurare a respectării legislației mai eficace și mai eficiente în ansamblu. Aceste activități includ reorganizarea și consolidarea serviciilor de control, îmbunătățirea cooperării între servicii și coordonarea controalelor, precum și reatribuirea controalelor. Trebuie menționată în mod special utilizarea sporită a sistemelor informatice, care sprijină colectarea, diseminarea și analiza datelor referitoare la control și la asigurarea respectării legislației. Acest lucru contribuie, la rândul său, la o mai bună coordonare și direcționare/planificare a controalelor. Scăderea drastică a resurselor și a cheltuielilor publice în toate statele membre orientează aceste eforturi către îmbunătățirea economiilor.

În cele din urmă, majoritatea rapoartelor menționează îmbunătățirile realizate în efectuarea controalelor prin revizuirea procedurilor, organizarea de programe de formare și creșterea disponibilității documentației în materie (inclusiv online). De asemenea, rapoartele au identificat rezultatul auditurilor naționale (a se vedea la *Sisteme naționale de audit, capitolul 4.4*) ca sursă relevantă pentru îmbunătățiri și economii. Serviciile Comisiei au efectuat audituri în statele membre în vederea obținerii de informații privind măsurile în vigoare pentru verificarea eficacității controalelor lor, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 882/2004. Acest lucru a jucat un rol important în evidențierea necesității de a se concentra mai degrabă pe calitate decât pe numărul de controale, ca măsură a eficacității globale.

4.3 NECONFORMITĂȚI IDENTIFICATE

Principalele domenii de neconformitate identificate de statele membre cuprind: cerințele de igienă operaționale, structurale sau referitoare la echipamente; analiza riscurilor și punctele critice de control (HACCP); etichetarea produselor alimentare și a hranei pentru animale; aditivii din produsele alimentare și hrana pentru animale; ținerea necorespunzătoare a evidențelor sau lipsa acestora și contaminarea microbiologică. În timp ce identificarea cauzelor care stau la baza acestor probleme este limitată, unele indică o rată ridicată de rotație a personalului la operatorii din sectorul alimentar/al hranei pentru animale, adesea legată de salariile mici și care afectează utilizarea continuă a bunelor practici de igienă, lipsa instruirii operatorilor din sectorul alimentar și/sau necunoașterea cerințelor. Aceasta din urmă constituie un motiv de preocupare, având în vedere că, în

cadrul legislației privind alimentele/hrana pentru animale, operatorii sunt, în principal, responsabili pentru aplicarea corespunzătoare a normelor.

Având în vedere contribuția pe care HACCP o aduce în vederea asigurării producției de produse alimentare sigure și pentru a) a obține o bună imagine de ansamblu asupra situației și b) a identifica oportunități de îmbunătățire, serviciile Comisiei au întreprins o serie de audituri cu privire la HACCP în 2014. Rezultatele acestei serii de audituri au fost reunite într-un raport general publicat în iunie 2015¹¹. Acest lucru a condus, la rândul său, la inițiative privind formarea, schimbul de informații privind bunele practici și o revizuire a cerințelor HACCP actuale, precum și la orientări referitoare la aceste cerințe. În mod similar și în ceea ce privește igiena, serviciile Comisiei au inițiat o examinare a igienei operaționale și a controalelor oficiale în abatoare, în strânsă cooperare cu statele membre, pentru a analiza cum poate fi mai bine asigurată igiena la sacrificare. Această activitate vizează identificarea problemelor comune și diseminarea bunelor practici și include elemente de instruire.

4.4 ASIGURAREA RESPECTĂRII LEGISLAȚIEI: MĂSURI LUATE ÎN CAZUL NECONFORMITĂȚII

Statele membre au obligația de a indica în rapoartele lor ce măsuri de asigurare a respectării legislației au fost întreprinse. Deși au fost furnizate date privind asigurarea respectării legislației, indiferent de calitatea sau nivelul de detaliere a informațiilor, este foarte dificil să se efectueze comparații semnificative între rapoartele statelor membre. Cu toate acestea, rapoartele sugerează un accent general sporit pe adoptarea de măsuri în urma controalelor și pe asigurarea respectării legislației. Unele state membre au raportat introducerea amenzi administrative (spre deosebire de asigurarea respectării legislației prin intermediul instanțelor naționale) sau majorarea acestor amenzi pentru a acționa ca factor mai eficient de descurajare. Exemple interesante de mijloace alternative și presupuse a fi eficace pentru îmbunătățirea conformității sunt retragerea amenzilor în cazul în care contravenientul urmează cursuri de formare, mai multe inspecții oficiale și amenzi mai mari pentru contravenienți, precum și furnizarea programe de formare urmate de inspecții pentru măsurarea eficacității.

4.5 SISTEMELE NAȚIONALE DE AUDIT

Auditurile efectuate de statele membre în ceea ce privește sistemele de control oficial ale acestora, astfel cum se prevede în Regulamentul (CE) nr. 882/2004, sunt importante în gestionarea globală a acestor controale deoarece acestea asigură efectuarea controalelor conform cerințelor, cu informații referitoare la eficacitate și după caz, cu sugestii de îmbunătățire. Toate statele membre confirmă existența auditurilor, însă un număr de state membre au raportat că restricțiile în materie de resurse au limitat punerea în aplicare a programelor de audit planificate. Există variații considerabile între statele membre dar acest lucru este plauzibil, având în vedere că toate își desfășoară propriile cicluri de audit și tind să se concentreze pe domenii prioritare diferite. La rândul lor, serviciile Comisiei continuă să organizeze reuniuni periodice ale experților naționali de audit ai statelor membre (Rețeaua sistemelor naționale de audit – Rețeaua SNA), pentru a partaja și a discuta experiențele, problemele comune și a identifica bunele/cele mai bune practici în abordarea cerinței de audit. În plus, serviciile Comisiei au pus în aplicare o serie de

¹¹ [Referință raport DG Sănătate și Siguranță Alimentară \(SANTE\) 2015-7752: HACCP.](#)

audituri ale SNA, pentru a obține o imagine completă a funcționării acestora (pentru detalii suplimentare, a se vedea capitolul 5).

4.6 RESURSE

Având în vedere presiunile existente asupra cheltuielilor publice, serviciile Comisiei au manifestat un interes deosebit față de informațiile cuprinse în rapoartele statelor membre cu privire la resursele de control disponibile, chiar dacă statele membre nu sunt obligate încă să raporteze în mod specific cu privire la acest aspect. Cu toate acestea, o serie de rapoarte au abordat problema. Unele au declarat în mod neechivoc că personalul lor nu este suficient pentru a asigura toate controalele, după cum este necesar. Altele indică faptul că – fie în anumite domenii, fie la anumite niveluri de control – s-a ajuns la o limită dincolo de care reducerile suplimentare riscă să pericliteze nivelul și/sau calitatea controalelor și capacitatea de a răspunde situațiilor de urgență. Maximizarea eficienței este, de asemenea, identificată ca un obiectiv clar al strategiei de control într-un număr de state membre. Insuficiența resurselor nu a vizat doar personalul, ci și echipamentele din unele state membre (de exemplu, pentru laboratoare sau mijloace de transport pentru personalul de control, care afectează performanța controalelor).

5. ACTIVITĂȚILE DE CONTROL ALE SERVICIILOR COMISIEI ÎN STATELE MEMBRE

În cadrul controalelor UE, serviciile Comisiei efectuează audituri pentru a verifica conformitatea cu legislația privind hrana pentru animale și produsele alimentare, sănătatea și bunăstarea animalelor și cerințele privind controalele oficiale. Rapoartele de audit cuprind recomandări pentru remedierea deficiențelor identificate. Sunt publicate rapoartele, planurile de acțiune ale statelor membre pentru abordarea recomandărilor, precum și profilurile de țară care prezintă progresele înregistrate în ceea ce privește realizarea acestor planuri¹², oferind părților interesate și cetățenilor o evidență concretă și transparentă a modului în care statele membre asigură punerea în aplicare corectă a legislației UE.

Activitățile de control ale Comisiei în statele membre, exemplificate mai detaliat în documentul de lucru al serviciilor Comisiei¹³ care însoțește prezentul raport, s-au axat pe prioritățile-cheie ale Comisiei, cum ar fi, de exemplu, sistemele de control oficial pentru produsele de protecție a plantelor (PPP), bunăstarea animalelor și rezistența la antimicrobiene dar și pe multe alte domenii esențiale pentru siguranța alimentară, sănătatea animalelor sau a plantelor.

Mai multe serii de audit ale Comisiei în statele membre au vizat controale privind comercializarea și utilizarea, autorizarea și utilizarea durabilă a produselor de protecție a plantelor^{14, 15, 16}. Acestea au identificat punctele slabe în ceea ce privește autorizarea și

¹² https://ec.europa.eu/food/audits_analysis_en

¹³ Documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește documentul: Raport al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind funcționarea generală a controalelor oficiale efectuate în statele membre (2014-2016) pentru a asigura verificarea conformității cu legislația privind produsele alimentare și hrana pentru animale și cu normele privind sănătatea și bunăstarea animalelor.

¹⁴ [Numărul de referință al raportului: DG \(SANTE\) 2016-6004: Produsele de protecție a plantelor – comercializare și utilizare](#)

¹⁵ [Numărul de referință al raportului: DG \(SANTE\) 2016-6250: Produsele de protecție a plantelor – autorizare](#)

comercializarea PPP-urilor în mai multe domenii, dar au constatat și sisteme de control oficial tot mai bine dezvoltate cu privire la utilizatori. S-au înregistrat progrese în punerea în aplicare a Directivei privind utilizarea durabilă a pesticidelor¹⁷ prin înființarea de sisteme de formare și certificare pentru profesioniști și testarea pulverizatoarelor. Cu toate acestea, gestionarea integrată a dăunătorilor – un element esențial al directivei – rămâne insuficient utilizată. Acest aspect trebuie abordat de statele membre în planurile lor naționale de acțiune revizuite, care vor fi auditate de Comisie. Toate activitățile menționate mai sus vizează îmbunătățirea sistemelor actuale de control ale statelor membre și furnizarea de asigurări consumatorilor cu privire la utilizarea tot mai responsabilă și durabilă a produselor de protecție a plantelor.

În domeniul bunăstării animalelor, Comisia a inițiat un proiect pe o perioadă de trei ani pentru a facilita și a asigura o bunăstare sporită a animalelor în timpul transportului. Aceasta a inclus crearea unor ghiduri de bune practici pentru cinci specii principale de animale (bovine, cabaline, porcine, păsări de curte și ovine) și evaluarea utilizării acestora pentru o mai bună respectare a normelor UE privind bunăstarea animalelor. Vizitele în statele membre care au demonstrat bune practici la controalele efectuate asupra autovehiculelor destinate transportului de animale, împreună cu schimbul facilitat de Comisie între punctele naționale de contact ale statelor membre, au contribuit la îmbunătățirea protecției animalelor în timpul transportului. În mod similar, a fost utilă o serie de studii documentare și de audit cu privire la protecția animalelor în momentul sacrificării, ceea ce a permis schimbul de bune practici și organizarea de evenimente de formare specială.

În contextul Planului de acțiune al Comisiei Europene din 2011 împotriva amenințărilor tot mai mari reprezentate de rezistența la antimicrobiene (AMR), Comisia a efectuat audituri cu privire la punerea în aplicare a monitorizării și a raportării obligatorii a AMR la animale și produse alimentare, precum și activități de colectare a informațiilor referitoare la politicile de încurajare a utilizării prudente a antibioticelor la animale. Oportunitățile de îmbunătățire și bunele practici identificate în cadrul acestor activități au fost utilizate, de asemenea, la elaborarea planului cuprinzător de acțiune al UE „O singură sănătate” împotriva rezistenței la antimicrobiene¹⁸.

Două alte activități ale Comisiei merită subliniate.

În primul rând, „rapoartele generale” sunt elaborate în prezent pentru majoritatea seriilor de audit. Scopul acestora este de a oferi o imagine completă asupra controalelor efectuate de statele membre într-un anumit domeniu și de a identifica problemele care sunt relevante pentru toate statele membre. De asemenea, ele subliniază dificultățile întâmpinate în punerea în aplicare a legislației relevante, precum și bunele practici identificate. În al doilea rând, se utilizează într-o mai mare măsură analiza documentară și misiunile de informare pentru a completa activitatea de audit, pentru a oferi Comisiei o imagine clară asupra funcționării legislației UE și asupra eventualelor probleme care ar

¹⁶ [Numărul de referință al raportului: DG \(SANTE\) 2014-7567: Pesticide.](#)

¹⁷ Directiva 2009/128/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 octombrie 2009 de stabilire a unui cadru de acțiune comunitară în vederea utilizării durabile a pesticidelor (JO L 309, 24.11.2009, p. 71-86).

¹⁸ https://ec.europa.eu/health/amr/antimicrobial-resistance_en

putea apărea în aplicarea sa. Rapoartele generale ale acestor activități sunt, de asemenea, elaborate și publicate.

Aceste două activități sunt concepute în mod specific pentru a sprijini politica de revizuire legislativă a Comisiei menită să asigure că legislația UE este actualizată, realizabilă și aplicabilă la un cost rezonabil, în concordanță cu evoluțiile de pe teren și, prin urmare, „adecvată scopului”. Ca atare, controalele efectuate de serviciile Comisiei contribuie direct la Agenda pentru o mai bună reglementare¹⁹. Rapoartele generale includ, de asemenea, o indicație a acțiunilor planificate ca răspuns la constatările rapoartelor. Pentru a difuza informații referitoare la concluziile, bunele practici sau lecțiile învățate prezentate în aceste rapoarte, acestea sunt, de asemenea, partajate în contextul programului BTSF²⁰.

6. ADOPTAREA DE MĂSURI ÎN URMA CONTROALELOR ȘI ASIGURAREA RESPECTĂRII LEGISLAȚIEI DE CĂTRE COMISIE

Întreprinderea unor acțiuni eficiente și continue pentru a se asigura că legislația UE este pusă în practică și aplicată în mod corect pe întreg teritoriul Uniunii rămâne o prioritate a Comisiei în domeniile care fac obiectul prezentului raport. Raportul anterior²¹ a descris modul în care Comisia adoptă în mod sistematic măsuri în urma rezultatelor auditurilor și recomandările aferente. Aceste procese au continuat să fie eficiente în abordarea mării majorității a deficiențelor identificate. La sfârșitul lunii decembrie 2016, statele membre au luat măsuri corective sau au furnizat angajamente satisfăcătoare pentru abordarea acestora în intervale de timp acceptabile:

- pentru 97 % din recomandările rezultate din auditurile din ciclul de raportare 2012-2014 și
- pentru 94 % din recomandările rezultate din auditurile din ciclul de raportare 2013-2015.

Politica Comisiei privind asigurarea respectării legislației implică monitorizarea modului în care este aplicată și pusă în practică legislația UE, soluționarea problemelor cu statele membre pentru a remedia eventualele încălcări ale legii și lansarea de acțiuni în constatarea neîndeplinirii obligațiilor, în conformitate cu articolul 258 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene²², după caz. Inițierea unor astfel de proceduri împotriva statelor membre care nu au asigurat punerea în aplicare a cerințelor privind *bunăstarea găinilor ouătoare* și interzicerea cuștilor neîmbunătățite în 2012 a condus la adoptarea de către o serie de state membre a unor măsuri corective accelerate, evitând necesitatea procedurii în instanță în majoritatea cazurilor. Acest lucru ilustrează că utilizarea judicioasă a procedurii de constatare a neîndeplinirii obligațiilor în domenii de importanță

¹⁹ https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/planning-and-proposing-law/better-regulation-why-and-how_ro

²⁰ BTSF este o inițiativă de instruire lansată de Comisie, adresată funcționarilor care lucrează în cadrul autorităților competente din statele membre și din țările terțe, care acoperă legislația în domeniul produselor alimentare și al hranei pentru animale, sănătatea și bunăstarea animalelor și normele privind sănătatea plantelor: https://ec.europa.eu/food/safety/btsf_en

²¹ Raport al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind funcționarea generală a controalelor oficiale din statele membre cu privire la siguranța alimentară, sănătatea și bunăstarea animalelor și domeniul fitosanitar—<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/ALL/?uri=CELEX:52013DC0681>

²² Versiune consolidată a Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=celex:12012E/TXT>

majoră, în care legislația stabilește cerințe legale clare, se poate dovedi foarte eficace în realizarea acțiunilor corective necesare. Comisia a adoptat o abordare similară în ceea ce privește bunăstarea porcinelor în ferme și adăpostirea în grup a scroafelor.

În pofida acestor eforturi, aplicarea și asigurarea respectării legislației UE rămân o provocare și impun acordarea unei atenții sporite asigurării respectării legislației, cu scopul de a servi interesului general. Asigurarea respectării legislației sprijină și completează îndeplinirea priorităților de politică. Activitățile întreprinse pentru a asigura respectarea eficace a legislației UE existente trebuie să fie recunoscute de toți cei implicați în asigurarea respectării legislației UE ca fiind esențiale pentru a garanta că activitatea dedicată elaborării noii legislații își atinge obiectivul.

Trebuie consolidat parteneriatul dintre Comisie și statele membre, care joacă un rol crucial în ceea ce privește punerea în aplicare, astfel încât beneficiile legislației UE să se materializeze pentru cetățeni. Asigurarea respectării legislației trebuie abordată cu promptitudine. Comisia și statele membre trebuie să își continue eforturile în vederea asigurării respectării legislației UE și a urmării încălcărilor legii.

Comisia va încuraja și va sprijini statele membre să își amelioreze capacitatea de a asigura respectarea legislației UE și de a furniza căi de atac pentru a garanta că utilizatorii finali ai legislației UE – cetățeni sau întreprinderi – pot beneficia pe deplin de drepturile lor. Rețelele și schimbul de bune practici sunt aspecte esențiale ale acestui efort.

Autoritățile administrative independente sau inspectoratele impuse de legislația UE joacă un rol esențial în punerea în aplicare și asigurarea respectării legislației. Prin urmare, Comisia va acorda o atenție deosebită ca acestea să dispună de competențe suficiente și corespunzătoare pentru a-și îndeplini sarcinile.

În cele din urmă, în conformitate cu principiile agendei sale „pentru o mai bună reglementare”, Comisia se va concentra pe o mai bună aplicare și punere în practică a legislației UE care, în cele din urmă, vor susține și o mai bună asigurare a respectării acesteia, atât în beneficiul cetățenilor, cât și al întreprinderilor.

7. CONCLUZII

Autoritățile naționale din statele membre au demonstrat în rapoartele lor anuale privind controalele oficiale că își îndeplinesc în continuare rolul important în temeiul legislației în domeniul produselor alimentare și al hranei pentru animale. Inițiativele care vizează îmbunătățirea eficacității controalelor oficiale și a asigurării respectării legislației, de la reorganizarea serviciilor la îmbunătățirea utilizării instrumentelor IT, sunt deosebit de încurajatoare și se dovedesc esențiale pentru a răspunde provocării de a face economii în ceea ce privește cheltuielile publice.

Cu toate acestea, Comisia ia notă, de asemenea, de semnalele clare venite din partea statelor membre conform cărora resursele de personal pentru controale sunt tot mai limitate și o eventuală reducere suplimentară riscă să afecteze în mod negativ nivelurile și calitatea controalelor și capacitatea de a răspunde situațiilor de urgență. Este probabil ca aceasta să reprezinte o chestiune tot mai importantă în evoluția viitoare a controalelor

oficiale, pe care Comisia o va lua în considerare cu atenție în cadrul elaborării legislației în contextul inițiativei sale privind o mai bună legiferare și pe care statele membre vor încerca probabil să o abordeze, *inter alia*, cu ajutorul unor noi sisteme informatice, al reorganizării și al unor proceduri optimizate.

Pe baza unei analize a controalelor Comisiei, exemplificate în documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezentul raport, se poate stabili că, în ansamblu, statele membre dispun de sistemele de control necesare care să asigure niveluri de conformitate general acceptabile. Cu toate acestea, controalele Comisiei identifică în continuare deficiențe ale controalelor oficiale și subliniază că se mai pot aduce îmbunătățiri și că trebuie să se evite reducerea vigilenței. În acest context, Comisia salută eforturile deosebite depuse de statele membre, de exemplu, pentru a-și consolida în continuare controalele bazate pe factori de risc și controalele direcționate și pentru a le sprijini prin sisteme informatice eficiente.

Adoptarea, în mod sistematic, de măsuri de către Comisie în urma constatărilor făcute în cursul controalelor, completată, dacă este cazul, de alte instrumente de asigurare a respectării legislației, inclusiv utilizarea judicioasă a procedurii de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, continuă să se dovedească un mijloc eficace de soluționare a deficiențelor privind conformitatea cu cerințele UE și joacă un rol important, împreună cu eforturile consolidate ale Comisiei pentru a obține o piață internă mai integrată și mai echitabilă și o mai bună legiferare, ambele constituind priorități politice de prim rang pentru actuala Comisie. De asemenea, Comisia sprijină statele membre și țările terțe în ceea ce privește punerea în aplicare a normelor UE prin diverse mijloace, cum ar fi furnizarea de asistență tehnică și formare prin instrumentul „O formare mai bună pentru o hrană mai sigură” (BTSF) și promovarea activă a acestei conformități.

Controalele Comisiei și măsurile adoptate în urma acestora furnizează statelor membre, Comisiei și părților interesate o imagine clară a nivelului de punere în aplicare a legislației privind hrana pentru animale și produsele alimentare, precum și a normelor privind sănătatea și bunăstarea animalelor. În plus, acestea contribuie în mod semnificativ la procesul de revizuire legislativă care are drept scop asigurarea „adecvării” legislației Uniunii. Odată cu intrarea în vigoare a prevederilor Regulamentului (UE) nr. 2017/625 în decembrie 2019, adoptarea actelor de punere în aplicare și a actelor delegate prevăzute în acest regulament va oferi posibilitatea de a utiliza cunoștințele dobândite din activitățile de control și urmărire ale Comisiei pentru a consolida și a sprijini controalele oficiale în anii următori. Scopul este ca, prin intermediul noilor norme, întreprinderile și autoritățile să beneficieze de reducerea sarcinilor administrative, de procese mai eficiente și de controale consolidate. Consumatorii vor beneficia de o mai mare transparență cu privire la modul în care se efectuează controalele pentru asigurarea siguranței alimentare și a unor standarde ridicate pentru sănătatea plantelor, sănătatea și bunăstarea animalelor, precum și pentru prevenirea fraudei.